

právu obchodnímu a námořnímu, čtvrtá právu veřejnému a trestnímu a pátá právu mezinárodnímu. vr.

V. sjezd pro výzkum dítěte (I. všeslovanský) bude se konati v Brně o svatodušních svátcích 1933. Hlavní pozornost sjezdového jednání bude se sice soustřeďovati na problémy dítěte dospívajícího (puberty) a dítěte vstupujícího do školy, ale bude jistě velmi mnoho problémů, při nichž se budou moci setkat na tomto fóru v činné spolupráci s pedagogy, psychology a lékaři také právníci.

Již na minulých sjezdech účastnili se sjezdové spolupráce právníci odborníci. Tak na III. sjezdu pro výzkum dítěte (1926 v Praze) přednášel univ. prof. JUDr. Albert Mileta »O směrnících nového zákonodárství o mladistvých«, sekční šéf min. sprav. JUDr. Emil Lány »O zločinnosti mládeže a její vězeňské výchově«; vedle těchto referátů týkajících se speciálně boje proti zločinnosti mládeže přinesly velmi mnoho i juristicky zajímavých výtěžků vesměs referáty sekce pro úchylnou mládež, zejména pokud se obíraly dětmi mravně vadnými (na př. vrch. polic. rada Jan Schneider, »Cestou k prostituci«). — IV. sjezd pro výzkum dítěte (1930 v Braslavě) zařadil mezi přednášky v plenu přednášku univ. docenta JUDra A. Ráliše »Kriminologický výzkum dítěte a mladistvého zločince«, v sekci sociologické přednášel JUDr. Frant. Kočí »Rodina — ústav v převýchově mravně porušené mládeže«. Tento IV. sjezd v resoluci sekce sociologické volal po zákoně o trestním soudnictví nad mládeží, po zákoně o ochranné výchově, po ochraně dětí ohrožených zpustnutím, před nastoupením cesty zločinnosti a pod.

Je patrné, že dosavadní sjezdy pedagogické se intensivně zabývají problémy kriminality mládeže. Rovněž příští V. sjezd (všeslovanský I.) zajistil předem aktivní účast řady československých kriminalistů. Oproti sjezdům předchozím bude mít tento sjezd ještě více materiálu, jež bude projednati společně pedagogům i kriminalistům, psychologům a pedogům; je to trestní soudnictví mládeže, jež nyní bude propracovati (po vydání zákona č. 48/1931 sb.) tímto způsobem, t. j. spoluprací všech zúčastněných činitelů. Stálý výbor pro pořádání sjezdů pro výzkum dítěte zahájil již přípravy k tomuto sjezdu a jednání se zahraničními badateli ze zemí slovanských. Předsedou stálého výboru byl zvolen profesor Masarykovy university v Brně PhDr. Mihajlo R o s t o h a r, generálním sekretářem sjezdovým je univ. docent PhDr. Jan U h e r. Bylo by si přáti, aby právnická veřejnost se zúčastnila sněmování našich vychovatelů ještě intensivněji a početněji než se dalo dosud. Cíl — totiž výchova mládeže mravně vadné a úchylné — je toho jistě hoden. JJK

(Veškerou korespondenci a přihlášky k přednáškám jest zasílati na adresu: Přípravnému výboru V. sjezdu pro výzkum dítěte v Brně, Sirotčí ul. č. 7, Psychologický ústav.)

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. Sociální ústav Čsl. republiky uspořádal v podzimním přednáškovém období r. 1931 c y k l u s časových přednášek o hospodářské krizi a nezánanosti. Dne 5. XI. 1931 přednášel Dr. Jiří Hejda o příčinách soudobé krise. Na krizi hledí se dnes jako na zjev hospodářský, nikoliv jako na zjev sociologický. Přece však jen takový výklad, který bude přihlížeti také ke změnám struktury lidské společnosti, může býti správný. Krise přicházejí v údobí sedmi až deseti let a tvoří tak uzavřené cykly, jichž vznik byl vykládán nejrůznějšími způsoby. Sledujeme-li hospodářský vývoj za uplynulých 150 let, pozorujeme, že kromě 7mi až 10tiletého kolísání konjunktury vidíme cenové pohyby, které se dějí v údobích delších, 20ti až 30tiletých. Dnešní konjunkturální deprese je jen jednou a nikoliv hlavní příčinou současné krise, která má hlubší kořeny. Jsou to změny, které přímo zasahují náš hospodářský organismus je to krise struktury dnešního našeho hospodářského systému. V minulých letech došlo také k velkým strukturálním přesunům ve

výrobě; tato velká výroba není však sledována úměrným vzestupem spotřeby, poněvadž dnes je spotřeba nově orientována. Snížení kupní síly zemědělského obyvatelstva tlačí na výrobu ostatního zboží, jehož jsou odběrateli zemědělci. Velký pokles cen surovin přináší s sebou nadvýrobu, které se nevyrovnává spotřeba. Důsledkem toho je katastrofa cen. Mění se celá struktura kapitalismu. Racionalisace znamená vzrůst hospodářské vázanosti, neboť stroj nelze vyloučiti z práce a nepracující stroj se nerentuje. Proto rostoucí pevný kapitál tlačí na tvoření kartelů a vede ke koncentraci. Kromě toho stojí investice stále větší prostředky peněžní, které si dnes nemůže opatřiti jednotlivec. Tím se přesunuje těžiště podnikání na kolektivum, jímž je hlavně akciová společnost. Racionalisace a koncentrace vynucují si hromadnou výrobu. Čím větší je produkce, tím nižší výrobní náklad připadá na produkovanou jednotku. Rostoucí produkce, umožněná stroji, může postrádati pracovní síly. Dělnictvo se vylučuje z práce, jeho celkový důchod — místo aby úměrně rostl s produkcí — je snižován; roste nadprodukce, pro kterou není konsumu. Také řada nových vynálezů způsobuje nezaměstnanost. Rovněž ve struktuře lidské společnosti dochází ke změnám. Válka si vynutila zaměstnanost žen. Jejich výdělečná činnost tlačí jednak na zaměstnání mužů, jednak snižuje jejich mzdovou úroveň, má nepříznivý vliv na populaci a na výchovu příští generace a znamená také přesun kvality konsumu k zbytným potřebám. Do hospodářské organizace zasahuje stále více hospodářství veřejné, stát získává ingerenci na peněžnictví, dopravu i výrobu, politické problémy jsou spoluurčovatelé hospodářského vývoje. V závěru své přednášky formuluje řečník příčiny dnešní krise takto: Konjunkturální deprese stýká se s přeměnou kapitalistického hospodářského řádu. Liberalismus přechází do vázanosti, která je zatím dobrovolná, a tíhne k regulaci, od individualismu se přesunuje podnikání ke kolektivismu. Vývoj pokouší se vytvořiti si nové formy. Co dnes prožíváme, je krise systému, která byla předvídána teoretiky nejrůznějších směrů. Jsme dnes svědky tvoření se nového světa. Bylo by mylné se domnívati, že příští hospodářství bude takové, jaké bylo hospodářství minulého století.

Dne 12. XI. 1931 přednášel poslanec Antonín Hampl o t e c h n i c k é m p o k r o k u a k r i s i. Hospodářská krise ohlašuje se nejprve jako porušení rovnováhy výrobní a spotřební, tedy jako přílišný, spotřebou neúnosný pokrok technický. Dlužno rozlišovati mezi spotřebou a potřebou. Neobyčejně mohutný rozmach technický podnítila především válka. Z racionalisace stalo se světové hnutí, které se projevilo velmi nepříznivými účinky národohospodářskými a sociálními. Za škodlivé důsledky racionalisace nechce přednášející viniti techniku. Technika může býti blahodárná i škodlivá. Její hodnota řídí se hodnotou člověka, který jí užívá. Technika nezavinila krise, nýbrž zavinili ji lidé techniky užívající. Podnikatelé neobstáli v plnění své sociální funkce ukájetí hmotné potřeby lidí.

Dne 19. XI. 1931 přednášel poslanec Alois Tučný o z k r á c e n í p r a c o v n í d o b y j a k o p r o s t ř e d k u b o j e p r o t i n e z a m ě s t n a n o s t i. Všechna opatření podniknutá za účelem zjednání příležitosti k práci selhala. Zbývá tudíž jedině cesta zkrácení pracovní doby, která má zabezpečiti trvalý a dostatečný účinek. Dnes v době mimořádné hospodářské tísně je zatlačena hospodářská stránka problému zkrácení pracovní doby jejími momenty sociálními. U nás se proti této myšlence namítá, že by tato úprava znamenala podstatné zvýšení výrobních nákladů, i když by byly při tom sníženy mzdy. Zkrácení pracovní doby a zaměstnávání většího počtu zaměstnanců vedlo by zajisté podle zkušeností k dalšímu technickému a administrativnímu zdokonalení výroby a ku zvýšení výkonnosti zaměstnance. Mzdy ostatně představují zpravidla poměrně malou část výrobních nákladů. Zkrácení pracovní doby nemůže znamenati ani ohrožení konkurence s cizími státy. Řečník je přesvědčen, že zkrácení pracovní doby nevyhne se žádný stát a proto lépe přistoupiti ke zkrácení pracovní doby dříve, poněvadž tím se vyhneme dalšímu zhoršování hospodářské a sociální situace státu.

Dne 26. XI. 1931 přednášel redaktor Th. Pistorius o vlivu obchodní politiky na hospodářskou krizi. Obchodní politika je ve své podstatě zahraniční politikou hospodářskou. V zahraniční politice uplatňuje se vývojová tendence ku světové solidaritě a ku světové harmonisaci skupinových zájmů. Tento vývoj však neuplatňuje se výrazně v zahraniční politice hospodářské, v níž hledisko světové bývá zatlačováno. Negativní ochranná politika obchodní začala růsti bezprostředně po světové válce. Když však později nastávaly pravidelnější poměry, nebyla již ochranná politika věcně odůvodněna. Obchodní politika zesilováním svého negativistického charakteru má velký podíl na dnešní světové krizi hospodářské; urychlila příchod krise a ji prohlubuje a prodlužuje. Obchodní politika podvázala tepny světového hospodářství a rozrušila přirozený vývoj od hospodářství národního k hospodářství světovému. Ochranná politika umožňovala udržovati na domácích trzích ceny na nepřiměřené výši. Zvyšování ochrany proti dovozu usnadňovalo tvoření kartelů a umožňovalo jim dosažení monopolního postavení na domácím trhu. Ochranná politika obchodní znesnadňovala tvoření přebytků v bilancích zahraničního obchodu. Vývojová tendence obchodní politiky musí být uvedena v jednotu s vývojovou tendencí, uplatňující se úspěšně v nehospodářských vztazích lidské společnosti.

Dr. Jindřich.

Z Masarykovy sociologické společnosti. Masarykova sociologická společnost spolu se Sociálním ústavem Československé republiky pořádala v podzimním období r. 1931 přednášku prof. dra Emanuela Chalupného o reformě trestního práva s hlediska sociologického. Přednášející dovozoval, že trestní právo u nás se nadmíru opozdilo za pokrokem ostatních oborů kultury; nový trestní zákoník pravděpodobně nebude ještě dlouho vydán a proto je třeba aspoň rychlé novelisace nejkřiklavějších nesrovnalostí dosavadního práva. Jako hlavní příklad uvedl: po stránce negativní nedostatek zákonné úpravy poměrů, jako je bezpečnost dopravy, nesnesitelný hluk dopravy a hluk radiogramofonový, optickou demoralisaci reklam biografií, senzáčního tisku, podvodných konkursů a vyrovnání. Po stránce pozitivní soudí přednášející, že je třeba zrušiti ustanovení trestního zákona, jež úplně zastarala, omezit trestnost §u 144 (potraty) podle návrhu připravované osnovy, zrušit § 129 (homosexualita) a § 338 (koupaní mimo místa vykázaná); žádá, aby do komisí, které se zabývají reformou trestního práva, byli povoláváni i sociologové.

Dne 21. ledna 1932 konala Masarykova sociologická společnost valnou hromadu. Z jednatele zprávy uvádíme: v roce 1931 byl zřízen akademický odbor; komise, zvolená pro pořádání sjezdu slovanských sociologů v Praze 1931, rozhodla se po bedlivé úvaze odložití prozatím pořádání sjezdu a zařídití zatím jen výměnu sociologických publikací s odbornými korporacemi jiných slovanských národů, zvláště s polským institutem sociologickým v Poznani. Výbor jednal ještě o několika důležitých podnětech k novým formám činnosti. Jejich uskutečnění naráží však na nedostatek financí, s nímž souvisí i nemožnost opatřiti ve středu Prahy vlastní místnost, kde by se činnost společnosti mohla volněji a bohatěji rozvíjeti.

Dr. Jindřich.

Redakční rada pražská konala schůzi dne 20. I. 1932 v místnostech »Všehrdu« za předsednictví doc. dra Klimenta. Zúčastnili se jí kolegové: Dr. Edelstein, Dr. Lepař, Dr. Novák, Dr. Štafl, Dr. Reichert, Dr. Pošváb, Dr. Kubeš, JUC. Kapras, JUC. Kubálek, JUC. Müller, JUC. Plecítý a Ing. Serek. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Vyřízeny reklamace ve věci recensních výtisků, jakož i v expedici časopisu členům přispívajícím. Pro členy učitelského sboru, kteří z jakéhokoli důvodu nedostávají jednotlivá čísla časopisu, bude ve sborovně k dispozici příslušný počet výtisků každého čísla, což obstará kancelář spolku.

Redakční rada **brněnská** konala schůzi dne 15. ledna 1932 v nové fakultě za předsednictví doc. dra Z. Neubauera. Zúčastnili se jí kol.: dr. Wierer, Olšar, dr. Kubeš, dr. Bulín, Chytil, Skorkovský, Kunc,